

SERVEI ESPECIALITZAT D'ATENCIÓ A LES PERSONES GRANS I PERSONES EN SITUACIÓ DE FRAGILITAT (SEAP)

1.- JUSTIFICACIÓ I ANTECEDENTS

La definició i la posada en marxa d'un dispositiu que permeti atendre a les persones grans i a les persones en situació de fragilitat ha estat el criteri més repetit entre els participants dels grups focals del projecte sobre el "bon tracte a les persones grans i persones en situació de fragilitat amb patiment emocional: cap a un envelliment saludable", essent una necessitat clara de donar-li resposta.

El bon tracte a les persones grans i persones en situació de fragilitat és el que emmarca aquest dispositiu que es basa amb els valors del respecte, la dignitat i l'escolta en tota l'actuació i intervenció dels i les professionals. La finalitat és oferir orientació i suport des de l'especialització dels professionals d'aquest servei, tant a professionals de Serveis Socials, Salut i d'altres, com a les pròpies persones que ho requereixin per tal de respondre de la manera més adequada a les necessitats detectades.

De fet estem parlant d'un recurs dirigit a un col·lectiu de persones amb molta heterogeneïtat i una gran diversitat de necessitats, el que fa que la realitat sigui especialment complexa i, per tant, no a l'abast d'un únic professional (Gutiérrez, Jiménez i Corregidor, 2006) .

Els professionals que treballen amb aquests col·lectius, molt sovint estan exposats a un nivell gran d'exigència a l'hora de donar resposta quan es tenen en compte les necessitats reals de les persones, comptant amb pocs recursos humans i materials.

Malgrat que com s'ha reflectit en diferents entrevistes en profunditat i grups focals de l'estudi, la gent gran i les persones en situació de fragilitat es fan invisibles a la nostra societat i això fa que aquest col·lectiu tendeixi clarament cap a l'exclusió social i amb poques perspectives de participació social i de potenciar-se com a persona, des del dispositiu volem donar tota l'escolta per tal de detectar, prevenir i resoldre les dificultats que es troben.

El coneixement i gestió adequada dels diferents recursos socials i sanitaris de la comunitat son imprescindibles per garantir una continuïtat assistencial, necessitant del treball multidisciplinari que faciliti i s'adapti a les necessitats de les persones vulnerables, adequant els canvis necessaris entre recursos.

2. OBJECTIUS

Aquest servei d'atenció a les persones grans i persones en situació de fragilitat té com a objectius generals:

- Millorar la qualitat de vida de les persones en situació de fragilitat.
- Millorar la prevenció, detecció i atenció del no bon tracte i del maltractament a través d'un treball interdisciplinari i en xarxa amb els dispositius del territori.
- Garantir el treball interdisciplinari i en xarxa amb altres professionals del territori i serveis relacionats amb l'atenció a les persones en situació de fragilitat per establir mecanismes de prevenció i intervenció comunitària.
- Adequar la transmissió de la informació social, jurídica i mèdica essencial a la resta dels professionals per dissenyar un pla d'intervenció.
- Donar resposta a les situacions reals de no bon tracte i/o maltractament de les persones d'aquests col·lectius.
- Realitzar i/o participar en estudis i projectes de sensibilització, detecció i prevenció a la comunitat des dels diferents àmbits dels professionals que integren el servei.
- Respondre a les necessitats reals dels professionals que atenen a les persones grans i a les persones en situació de fragilitat quan es detecten situacions de no bon tracte i/o maltractament.
- Coordinar-se amb els diferents serveis públics i/o privats dels àmbits de salut, de serveis socials, justícia, habitatge, cossos de seguretat i altres.
- Orientar i assessorar per establir el tipus d'atenció necessària i adequada a cada situació i coordinar els recursos públics i privats per facilitar l'atenció que es necessita.

3. PROFESSIONALS QUE INTEGRAN EL SERVEI ESPECIALITZAT D'ATENCIÓ A LES PERSONES GRANS I PERSONES EN SITUACIÓ DE FRAGILITAT (SEAP)

Aquest model d'intervenció que parteix de les necessitats detectades es realitzarà des d'un equip interdisciplinari integrat per tres perfils professionals i un/a coordinador/a:

- Treballador/a social,
- Jurista
- Metge/ssa especialista en psicogeriatria o neurologia o geriatria.

- Coordinador/a.

El professionals que integren el servei especialitzat d'atenció a les persones seran coneixedors dels recursos i institucions del territori relacionats amb aquest col·lectiu, així com de les característiques sociològiques de la població atesa.

3.1.- FUNCIONS DELS PROFESSIONALS DEL SEAP

A- Funcions del treballador/a social:

En relació de les persones grans i les persones en situació de fragilitat i les seves

famílies:

- Recollir i analitzar les dades socials i familiars, canalitzant la demanda i la problemàtica global a nivell familiar.
- Recollir i analitzar la informació de l'exploració social i el diagnòstic social, en els casos que ho requereixin.
- Establir la hipòtesi diagnòstica en l'àmbit de la seva competència per compartir-la amb els altres professionals del SEAP.
- Orientar i informar sobre els mitjans i recursos socials existents, tot facilitant el coneixement dels drets, serveis i prestacions al seu abast i les seves condicions d'accés.
- Participar i orientar en l'elaboració del pla de treball, en l'àmbit de la seva competència.

En relació a l'equip interdisciplinari:

- Assessorar i aportar a l'equip la informació sobre recursos, serveis i prestacions de l'àmbit social.
- Participar en la planificació de la baixa/alta i/o derivació de la persona gran i persona en situació de fragilitat a un altre servei.
- Participar de forma activa amb els plans de millora conjunt entre l'àmbit de salut i el jurídic.

B- Funcions del jurista:

En relació de les persones grans i les persones en situació de fragilitat i les seves

famílies:

- Recollir i analitzar la informació de caràcter legal de la persona i de la seva família, en els casos que ho requereixin per canalitzar la demanda i la problemàtica global a nivell familiar.
-
- Establir la hipòtesi diagnòstica en l'àmbit de la seva competència per compartir-la a l'equip interdisciplinari.
- Orientar davant de situacions de risc que tinguin a veure amb la planificació successòria i en la planificació de situacions de discapacitat.
- Orientar i informar sobre els mitjans legals existents, tot facilitant el coneixement dels drets i deures.
- Orientar i informar sobre la legislació en situacions de no bon tracte i/o maltractament de persones grans i persones en situació de fragilitat i les seves famílies.
- Participar i orientar en l'elaboració del pla de treball, en l'àmbit jurídic.

En relació amb l'equip interdisciplinari:

- Assessorar i aportar a l'equip la informació sobre recursos legals, drets i deures de la persona gran i de la persona en situació de fragilitat.
- Participar en la planificació de la baixa/alta i/o derivació de la persona gran i persona en situació de fragilitat a un altre servei.
- Participar amb els plans de millora conjunt entre l'àmbit de treball social i el de salut.

C- Funcions del metge/essa psiquiatra – neuròleg/a – geriatra

La principal eina diagnòstica és la valoració clínica que de forma dinàmica avalua i quantifica l'estat físic, biològic, psíquic (cognitiu, afectiu, conductual) i social, emfatitzant en el coneixement de la capacitat funcional com a principal variable.

En relació de les persones grans i les persones en situació de fragilitat i les seves famílies:

- Realitzar la valoració de l'estat clínic, funcional, mental i social bàsic, incloent l'aproximació diagnòstica i estimació del pronòstic del pacient.
- Recollir i analitzar la història clínica de la persona en els casos que ho requereixin.
- Establir la hipòtesi diagnòstica en l'àmbit de la seva competència per compartir-la amb l'equip interdisciplinari.
- Orientar a la persona i/o família davant de situacions de risc que tinguin a veure amb l'estat de salut de la persona.
- Participar i orientar en l'elaboració del pla de treball, en l'àmbit de salut i salut mental.

En relació amb l'equip interdisciplinari:

- Assessorar i aportar a l'equip la informació sobre el diagnòstic de la persona gran i de la persona en situació de fragilitat.
- Participar en la planificació de la baixa/alta i/o derivació de la persona gran i persona en situació de fragilitat a un altre servei.
- Participar de forma activa amb els plans de millora conjunt entre l'àmbit de treball social i el jurídic.

En relació amb els altres professionals i entorn:

- Coordinar-se amb l'Àrea Bàsica de Salut o altres dispositius per informar de l'evolució del pacient i assegurar les cures necessàries.

4.- ACCÉS AL SERVEI ESPECIALITZAT D'ATENCIÓ A LES PERSONES GRANS I PERSONES EN SITUACIÓ DE FRAGILITAT (SEAP)

La demanda es farà a través de Serveis Socials Bàsics o tècnic/a de cada ajuntament que té per encàrrec l'àrea de les persones grans i/o àrea de les persones en situació de diversitat funcional. Els altres serveis del territori també poden derivar al SEAP tenint en compte d'informar als Serveis Socials Bàsics del municipi. Per altra banda, la persona que està patint una situació de no bon tracte i/o professional, servei o entitat que identifica una possible situació de no bon tracte i/o maltractament es posarà en contacte amb el servei específic de l'ajuntament de cada municipi.

Qualsevol agent implicat dels serveis i recursos del municipi derivarà la informació sobre la situació a serveis socials bàsics. Cal tenir en compte que qualsevol persona que pateixi o que conegui d'una possible situació de maltractament l'ha de posar en coneixement dels i les professionals dels serveis socials bàsics.

Serveis socials demanarà assessorament al SEAP i es realitzarà la primera valoració d'intervenció immediata, intervenció prioritària o intervenció per fase de valoració.

4.1.- FASE DE VALORACIÓ

La fase de valoració s'inicia un cop realitzada la recollida d'informació i dels fets concrets. Això, implica un coneixement integral de la situació de la persona gran o persona en situació de fragilitat, a nivell físic, cognitiu, emocional, social, de salut i familiar. Es farà l'anàlisi multidisciplinari, activant-se els tres perfils professionals del SEAP, si s'escau. Es tindran en compte els recursos de la zona perquè es pugui donar la millor sortida a la situació plantejada.

Davant d'una situació de maltractament, la valoració tindrà en compte el diagnòstic, el grau de risc, la gravetat i la seguretat al mateix temps que inclourà un pronòstic de la situació del/ de la causant de la situació de maltractament

La fase de valoració inclourà:

- L'estat de la persona gran o persona en situació de fragilitat que rep la situació de no bon tracte o maltractament.
- Avaluació de la capacitat de decidir de la persona que rep el no bon tracte o maltractament.
- Avaluació de l'entorn relacional més proper.
- Valoració del grau d'acceptació de la situació per part de la persona gran o persona en situació de fragilitat i de la/es persona/es causant/s del maltractament.
- Coordinació amb serveis/recursos implicats i d'altres sistemes com Salut, Justícia i Seguretat.

4.2.- FASE D'INTERVENCIÓ

La finalitat de la fase d'intervenció és la de protegir, atendre i resoldre la situació detectada de no bon tracte i/o maltractament cap a la persona gran o persona amb situació de fragilitat.

Aquesta intervenció es concretarà en un Pla de Treball compartit entre els diferents serveis i professionals que intervenen, o han d'intervenir, tenint en compte:

- La gravetat de la situació
- La capacitat de decidir de la persona afectada
- L'acceptació o no del pla de treball per part de la persona gran o persona en situació de fragilitat.

4.3.- EXECUCIÓ EN EL PLA DE TREBALL

L'execució del pla de treball tindrà en compte la coordinació i treball en xarxa entre els professionals i serveis del territori que intervenen, així com, l'activació de recursos i mesures de protecció.

Durant tota la fase d'intervenció també es tindrà en compte el o la causant del no bon tracte o maltractament amb la finalitat d'evitar que l'actuació sigui repetitiva.

4.4.- MEMBRES DEL SEAP I CONTACTE

Els professionals que configuren el Servei Especialitzat d'Atenció a les Persones (SEAP) són:

- Ester Fornells, Coordinadora del SEAP.
- Dr. Josep Moya, Psiquiatra i gerontòleg del SEAP.
- Esther Prieto, Jurista del SEAP.
- Maribel Ferreres, Jurista del SEAP.
- Mireia Sabaté, Treballadora Social del SEAP.

Adreça electrònica: seap@elbaixllobregat.cat

Pàgina web: <http://www.elbaixllobregat.cat/seap>

Telèfon del Consell Comarcal del Baix Llobregat: 93.685.24.00

Extensió Treballadora Social: 607

Juny-2018